

Í fyrra partinum av prótinum við Ólav Hátún sum var í Sosialinum seinasta leygardag nam hann við verandi viðurskiftini og vansar á musikkundirvísingareðkinum.

Í hesum seinra partinum verður víst á at ábøtur eru alneyðugar og lættar at fara undir. Spurningurin er bert um tilrættaleggjan, heldur Ólavur Hátún.

Í fyrra partinum visti Ólavur á, at tankar um ábøtur hava verið frammi fyrr. T. d. í skrivi til landsstýri og býráð longu í 1971.

Seinastu árinu hevur óførr framburður verið innan musikkuppalingina í flestum londum. Menn eru komnir eftir tí ómetaliga týðningi, ið hin rætta musiska og í fyrsta umfari musikska skúlingin hevur fyrri alla andliga menning, og musikkskúlar av ymsum slag hava fingið arbeiðsumstøður sum ongantið fyrr. Hin beinleiðis fylgjan hevur eisini verið, at kórini, orkestrini og eisini solistarir í dag hava ein standard sum aldri áður í musikkseguni.

Men um enn áhugin fyrri tónleiki eisini her heima hjá okkum man vera vaksandi, mugu vit kortini ásjanna, at hesar nýggju hugsjónirnar enn ikki rættiliga hava rinið við her á landi. Tí hóast tað musikska virkni, ið tey nógvu kórini og orkestrini, tær nógvu konsertirnar og musikkstevnurnar kundu boða frá, so er tó sannleikin tann, at so at siga onki verður gjørt fyrri at fáa lagt stóð undir ein veruligan framburð.

Eisini var álit gjørt hesum viðvíkjandi. Tað var Rithøvundafelag Føroya, sum tók stig til tað. Her varð m. a. sagt:

Tað verður mangan sagt og klagt um, at vit føroyingar eiga ongar solistar, ongar veruligar sangarar, pianistar, komponistar o. s. fr. Ja, samanbera vit tónlistina í Føroyum við t. d. skaldskapin og málningalistina, má tað ásjannast, at hon enn ikki rættiliga er komin fyrri seg. Neyvan er orsökini tvørrandi gávur, men heldur tað, at musikska medvitnið enn ikki rættiliga er vaknað í fólkunum, og so hetta, at lítið hevur verið gjørt til tess at vekja hugin hjá teimum gávuríku og at geva teimum eina veruliga holla undirvísing, sum ger tey fær fyrri og elvir teimum til at halda fram á konservatoriistigi. Tað er tí av so avgerandi týðningi, at høvuðsskúlin í Tórshavn ger sær hetta til fremsta endamál.

At ein slíkur skúli krevur serkønar lærarar er eyðsæð, og vit verða helst fyrstu árinu, ið hvussu er, noyðdir til at leita uttanlands eftir teimum. Tað kann her verða nevnt, at íslendingar í síni tíð sera heppisliga fingi elvt útlendskum musikkmonnum at koma til landið, og at teir fyrri stóran part hava hesum útlendingum at takka fyrri, at teirra musikkstandard er tað, hon er, í dag.

Tilíkir musikkmenn áttu fyrst og fremst at virkað við landsins tónlistasetur, men eisini at ferðast um landið sum leiðbeinarar og kór/orkestrleiðarar.

Ábøtur innan musikkundirvísingina lættar at fara undir

Spurningurin er bert um tilrættaleggjan

— Hvat er so at gera fyrri at bota um hesi vánaligu viðurskifti?

— Nú havi eg verið í so nógv yvir í tí negativa borðinum. Men tað er eisini mangt positivt at taka fram t. d. tað, at okkara hornorkestar, sum nú mong hava fingið sær so heilt dugnaligar leiðarar, eru í stórarri menning.

Eisini tað at tað í onkrum bygðum verður gjørt nakað fyrri at fáa skipað hesi viðurskifti — t. d. í Klaksvík — har tey hava fingið musikkskúla í orðsins rætta týðningi.

At tað í nógvum skúlum verður spælt so dúgliga sum ongantið fyrr o. s. fr.

Men alt er enn ov tilvildarligt. Oyggjar sum Sandoyggjin og Vágoyggjin og stórar bygdir sum t. d. Vágur hava mær vitandi so gott sum onga musikkundirvísing.

Flestu foreldur her sum aðra staðni vita onki um teir móguleikar, sum áttu at staðið teirra børnum í boði, meðan summu varnast ella kenna henda sakn, men fáa onki gjørt við tað.

Tað er ikki mín søk at siga, hvat, ið onnur skulu gera, ein sjálvur eins og tey flestu hevur nóg mikið at sópa fyrri egnum durum. Harumframt er nú okkurt í vænti bæði á lands- og býarplani. Men eg havi sum nevnt verið inni á hesum fyrr og kann taka okkurt uppaftur.

Tað er av størsta týðningi, at vit í høvuðsstaðnum umframt at fáa samskipað tað væl, sum kann fara fram í skúlunum,

eisini fáa í lag musikkundirvísing á hægri stigi, eitt musikkseptur, um tú vilt, sum ikki bert skal taka sær av ungdomi í Havn, men eisini øllum evnagóðum føroyskum ungdomi, ið ynskir at fara undir framhaldandi professionella útbúgving uttanlands. Hetta kann ikki væntast at fáa í lag so beinanvegin, og tí mugu vit fáa skipað fyrri framhaldandi skeiðum eisini við teimum mongu evnagóðu, sum nú hava eina undirvísing í hondum.

Skeiðvirksemi sum munar

— Heldur tú, at tað munar nakað við slíkum skeiðvirksemi við tilkomnum fólk?

— Tað ræður sjálvandi um at byrja so tidliga, sum til ber hjá honum/henni, sum ætlar at koma langt sum musikkari, men hin vegin er tað ongantið ov seint at kunna fáa væl burturúr. Eg kann bert nevna meg sjálván. Mitt instrumentala spæl hevur ongantið verið tað stóra, men á skeiðunum hjá Finn Viderø fekk eg loyst upp fyrri mongum, sum hevur verið at stríðast við, og eisini á hesum stuttu skeiðunum hjá Schuster, professara, fekk eg inspirerandi vegleiðing, so at eg nú meira enn frammanundan kann hugna mær bæði við klaverið og á

Viggo saman við einum av sínum mongu næmingum

orgulbeinkinum. Kann eisini nevna kvinnu av bygð, sum í mong ár hevur undirvist í klaver-spæli, og sum tók lut í skeiðinum hjá Viderø í heyst — hon ikki bara fekk væl burturúr til egð brúk, men fekk eisini váttað, at hennara arbeiði lá í rættari legu. So við góðum vilja bæði frá tí almenna og frá tí einstaka

ber til at fáa munandi bata so rættiliga skjótt.

Og ikki mugu vit gloyma tey smærru plássini. Tað má helst ikki vera so, at børn, sum ikki búgva í onkrari stórbygð, sita við sviðsð soð av tí, við tí ferðarsambandi, sum nú er millum oyggjar og bygdir, ber væl til at fáa skipað fyrri einari heildarloysn við m. a. ferðandi musikk lærarum, og tað er eisini tað, sum musikk-menn nú bera upp á mál um.

Figgjar-spurningurin

— Hvadani fáa vit so pedagogarnar, og hvussu loysa vit figgjarliga spurningin?

— Tað verður leingi, áðrenn vit fáa okkara egna fult útbúnað fólk. Tey fáu, sum kanska eru á veg, fara lítið at muna, tá ið tørvurin rættiliga er vaknaður. Vit mugu sostatt leita eftir fólk uttanlands, og har vita vit, at tað ikki fer at standa á at fáa útvald fólk til øll instrument, soleiðis,

Arni Hansen saman við nøkrum av næmingum sínum